

Bronisław Mierzwiński

"Dcouvrons amour", Denis Sonet, Limoges 1994 : [recenzja]

Studia nad Rodziną 2/1 (2), 187-188

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Denis Sonet: *Découvrons amour*. Limoges: Droguet & Ardant 1994, ss. 255.

Recenzowana publikacja, ciesząca się wielkim uznaniem i powodzeniem nie tylko we Francji, lecz również w innych krajach języka francuskiego, zasługuje także na uwagę polskiego czytelnika. Podejmuje bowiem w kompetentny sposób problematykę wychowania seksualnego, o którym tak wiele dyskutuje się w tej chwili w naszym kraju.

Francuski tytuł należy przetłumaczyć w formie wezwania czy zachęty: „Odkryjmy miłość”. Do tego tytułu na stronie głównej okładki dodano nieformalny podtytuł, ciekawy od strony graficznej i wymowny od strony treściowej: *Pour ne pas aimer idiot* – „Aby nie kochać w głupi sposób”. Wydawca nie zaznacza, czy jest to dodruk (wykonany we Włoszech!), czy też nowe wydanie (które?). Egzemplarz, który recenzent miał do dyspozycji, ukazał się w kwietniu 1994 r. Warto podkreślić – z myślą o polskich wydawcach – atrakcyjną szatę graficzną tej książki: serce wpisane w tytuł na okładce, bardzo liczne ilustracje w formie szkiców i rysunków – niekiedy humorystycznych – do określonych tekstów, cytowanie pięknych fragmentów z literatury, wyodrębnienie myśli przewodnich poszczególnych rozdziałów i punktów, urozmaicenie tytułów. Wszystko to sprawia, że książka przyciąga i wzbudza zainteresowanie, zwłaszcza młodego czytelnika, już przy pierwszym kontakcie. Zainteresowani mogą nabyć videokasetę, w której sam Autor, w niezwykle atrakcyjny sposób, przedstawia treść swojej książki w formie spotkań i dyskusji z grupą młodych ludzi. Dzięki temu powstał cenny materiał dydaktyczny.

Autorem tej publikacji jest jezuita francuski, ks. Denis Sonet. Od wielu już lat jest on nie tylko krajowym duszpasterzem, lecz także jednym z najwybitniejszych działaczy („formatorów”) CLER-u. Skrót ten oznacza stowarzyszenie o dość dziwnej nazwie: *Centre de Liaison des Equipes de Recherches*, którą w języku polskim można byłoby oddać jako „Ośrodek Łączności Ekip Badawczych”. To stowarzyszenie, związane z nazwiskiem doktora Charlesa Rendu i jego żony, miało na celu połączenie wysiłków w dziedzinie badań nad naturalnym rytmem płodności ludzkiej. Warto podkreślić, że CLER z entuzjazmem przyjął encyklikę Pawła VI *Humanae vitae*, co należało do rzadkości w katolickich kręgach Europy Zachodniej. CLER określa siebie jako „Placówka Informacji, Wychowania i Poradnictwa Małżeńskiego i Rodzinnego”. Nauka metod naturalnych to główne zadanie CLER-u. Drugą ważną dziedziną działalności CLER-u jest wychowanie seksualne dzieci i młodzieży. Ten drugi aspekt stanowi istotną treść książki D. Soneta, osoby ściśle związanej z CLER-em. Ta publikacja powstała jako owoc jego pracy w tym stowarzyszeniu, zwłaszcza niezliczonych spotkań z młodzieżą w wielu krajach.

Publikacja *Découvrons l'amour* zwraca się do szerokiego kręgu odbiorców, przede wszystkim do młodzieży od 13 do 20 lat, ale także do ich rodziców i wychowawców. Powstaje od razu pytanie, czy można w ten sam sposób zwracać się do 13-letniego chłopaka i 20-letniej dziewczyny, gdzie pierwszy ma często jeszcze mentalność i zachowanie dziecka, a druga jest już dojrzałą kobietą. Czytając tę książkę dochodzimy do wniosku, że jest to możliwe. Na tym zresztą polega szczególnie talent pedagogiczny i pisarski D. Soneta, że potrafi przedstawiać treści dotyczące płciowości ludzkiej w taki sposób, że dla 13-latków są one zrozumiałe, a dla 20-latków nie są infantylne. Z tego samego powodu, publikacja ta stanowi cenny materiał dla rodziców i wychowawców młodzieży.

Książka Denisa Soneta: *Découvrons l'amour* składa się z dziewięciu rozdziałów o wyraźnym ciągu logicznym i tematycznym. Oto ich tytuły (tłumaczenie własne, nie dosłowne, lecz oddające myśl autora – B.M./: 1. U początku stoi różnica, 2. Dowartościowanie popędu, 3. W szkole miłości, 4. „Scieżka” serca, 5. Twórczy charakter miłości, 6. Przejawy miłości, 7. Relacje między chłopcami a dziewczętami, 8. Małżeństwo jako ukoronowanie miłości, 9. Dobre nowiny w odniesieniu do miłości. Warto jeszcze przytoczyć owe cztery „dobre nowiny” z ostatniego rozdziału (s. 187 – 214): 1. Bóg jest miłością – ważne jest to, aby kochać, 2. Bóg wzorem wszelkiej miłości – dostrzec sens pćiowości, 3. Miłość ludzka znakiem miłości Bożej i sakramentem wiecznych zaślubin, 4. Miłość relatywna – Bóg uwieńczeniem wszelkiej miłości.

W aneksie Autor umieścił odrębne refleksje na temat narkomanii, regulacji poczęć, chorób przenoszonych drogą pćiowǎ oraz AIDS. Do formy tych aneksów można mieć pewne zastrzeżenia. W niektórych dominuje bowiem „sucha” informacja, jak gdyby wzięta z folderów pewnych gabinetów lekarskich; brak wyraźnej oceny niezgodności niektórych zjawisk z zasadami etyki katolickiej, a przecież książka nie ma charakteru podręcznika lekarskiego, lecz ukazuje de facto chrześcijańską wizję pćiowości ludzkiej. Przykładem może być sprawa antykoncepcji. Autor omawia różne sposoby tzw. regulacji poczęć (w języku francuskim używa się terminu „regulacja urodzeń”), pisze też, jak się stosuje środki antykoncepcyjne (po co te informacje w tego typu książce?), dopiero w podsumowaniu (s. 237) mówi o kryteriach wyboru metody, ani słowem nie wspomijając o kryterium etycznym, które dla ludzi wierzących jest istotne.

Główna wartość książki polega na fakcie, szczególnie ważnym w kontekście polskiej dyskusji, że dla D. Soneta sfera pćiowości ludzkiej jest wpisana w całokształt miłości między mężczyzną a kobietą. Miłość, w imię której i dla której człowiek został stworzony, jest pierwszym i koniecznym kluczem do zrozumienia najgłębszego sensu i konkretnych zadań stojących przed pćiowością ludzką, a raczej przed człowiekiem obdarzonym pćiowością. Tytuł publikacji bierze się z pytania, czy w świecie współczesnym, gdzie tak wiele wartości wypaczono, istnieje jeszcze szansa na odkrycie prawdziwej miłości. Autor z właściwym sobie poczuciem humoru, ale równocześnie w sposób jasny i konsekwentny podejmuje się analizy jednej z najbardziej pasjonujących przygód życia ludzkiego, jaką jest miłość. Jego refleksja obejmuje zarówno aspekt moralny, uczuciowy jak i seksualny miłości ludzkiej.

We wniosku końcowym można zawrzeć następującą sugestię: Istnieje już w Polsce szereg wartościowych publikacji na temat pćiowości ludzkiej, potrzeby wychowania seksualnego czy raczej wychowania do miłości, na temat małżeństwa i rodziny. Trzeba sięgać do tych publikacji. Ale równocześnie warto nieraz sięgnąć po wartościowe doświadczenia innych krajów europejskich w tej niewrażliwej dziedzinie. Dlatego – dokonując za zgodą autora koniecznych modyfikacji – warto byłoby przetłumaczyć na język polski książkę Denisa Soneta: *Découvrons amour*.

Bronisław Mierzwiński

Hans-Günter Gruber, *Famile und christliche ethik, wissenschaftliche buchgesellschaft, Darmstadt 1995, ss. 197.*

Według dość powszechnego przekonania, współczesna rodzina przeżywa kryzys. Instytucja, która przez wieki cieszyła się nienaruszalnym prestiżem oraz miała uprzywilejowany status społeczny i religijny, dziś często napotyka na krytykę. Zarzuca się jej, że jest nadmiernie sformalizowana i nieprzystosowana wystarczająco do pełnienia właściwych sobie ról w nowej sytuacji. Z tego też powodu pojawiają się nawet wątpliwości, czy rodzina przetrwa w swojej tradycyjnej postaci przez następne dziesięciolecie. H.G. Gruber podejmuje pytania dotyczące obecnej sytuacji i przyszłości rodziny we współczesnym społeczeństwie. Autor ten od wielu lat zajmuje się